

Çevrimiçi Ö?renme Ortam?nda Alg?lanan Sosyalle?me Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Çevrimiçi Ö?renme Ortam?nda Alg?lanan Sosyalle?me Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18546>

Özet

Çevrimiçi Öğrenme Ortamında Algılanan Sosyalleşme Ölçeği, Çevrimiçi Öğrenme ortamlarında bireylerin deneyimlediği sosyalleşme düzeyini ve sosyal varlık algısını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama araçtır. Salih Bardakçı tarafından 2010 yılında yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışması sonucunda psikometrik özellikleri belirlenen bu ölçek, uzaktan eğitim katılımcılarının dijital ortamlardaki sosyal etkileşimlerini değerlendirmek için tasarlanmıştır. Ölçek, toplam 10 önermeden oluşmakta olup, yüksek iç tutarlılık katsayısına sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Öğrenme, E-Öğrenme, Algılanan Sosyalleşme, Sosyal Varlık, Ölçek Uyarlama, Eğitim Psikolojisi, Uzaktan Eğitim.

Yazarlar

Salih Bardakçı

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin çevrimiçi veya uzaktan eğitim platformlarında kendilerini ne kadar sosyal hissettiklerini, akranları ve eğitimcileriyle olan etkileşimlerini ve genel olarak sanal öğrenme topluluğuna ne ölçüde dahil olduklarını belirlemektir. Bu araç, çevrimiçi eğitim tasarımcılarına ve araştırmacılara, öğrenme ortamlarının sosyal yönlerinin yeterliliğini değerlendirme imkanı sunar.

Ölçek, özellikle çevrimiçi öğrenme deneyiminin sosyal boyutunu nicel olarak ölçerek, öğrencilerin yalnızlık veya izolasyon hislerini azaltmaya yönelik pedagojik müdahalelerin geliştirilmesine katkıda bulunmayı hedefler. Elde edilen veriler, sosyal etkileşimi artırıcı stratejilerin belirlenmesinde kritik rol oynamaktadır.

Yapı

Ölçek, bireyin sanal öğrenme ortamındaki "Algılanan Sosyalleşme" yapısını ölçmektedir. Bu yapı, öğrencinin çevrimiçi platformlarda kurduğu ilişkilerin kalitesini, etkileşim sıklığını ve bu etkileşimlerin öğrenme sürecine kattığı katkıları içerir. Algılanan sosyalleşme, genellikle öğrencinin motivasyonu ve akademik başarıyla güçlü bir korelasyon göstermektedir.

Ölçek, öğrencilerin sadece teknik erişimini değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal katılım düzeylerini değerlendirerek, çevrimiçi öğrenmenin bütüncül bir resmini sunmayı amaçlar. Bu psikolojik yapı, sosyal varlık teorisi ve öğrenme toplulukları kavramları temel alınarak

incelenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, keşfedici ve doğrulayıcı Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmiştir. Yapısal geçerliği değerlendirmek üzere yapılan analizlerde, örneklem büyüklüğünün faktör analizine uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ile incelenmiştir.

Elde edilen KMO değeri .79 olarak belirlenmiştir, bu değer faktör analizinin uygulanabilirliği açısından iyi bir düzeyin göstergesidir. Dağılımın normallik düzeyinin faktör analizinin koşullarına karşılama durumu Bartlett Testi ile incelenmiş ve elde edilen Bartlett değerinin anlamlı olduğu görülmüştür. Bu bulgular, verilerin faktörleştirilmeye uygun olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, güvenirlik analizi ile incelenmiştir. İç tutarlılık katsayısı olarak yaygın kullanılan Cronbach Alfa değeri hesaplanmıştır.

Yapılan analiz sonucunda Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .82 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, psikometrik açıdan ölçeğin maddelerinin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm sağladığını göstermektedir. Bu düzeydeki bir iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin araştırma amaçları kullanıma uygunluğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal modelini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, modelin verilere ne kadar iyi uyum sağladığını gösteren çeşitli uyum indeksleri üzerinden değerlendirilmiştir.

Doğrulayıcı faktör analiz sonucunda elde edilen uyum indeksleri şunlardır: Ki-Kare değeri $\chi^2(94) = 67.92$, $p < .01$; Ki-Kare/Serbestlik Derecesi oranı $\chi^2/df = 2.00$; GFI (Goodness of Fit Index) = .87; AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) = .79; CFI (Comparative Fit Index) = .92; NFI (Normed Fit Index) = .85; NNFI (Non-Normed Fit Index) = .89; RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) = .10; SRMR (Standardized Root Mean Square Residual) = .08; IFI (Incremental Fit Index) = .92. Bu değerler, modelin kabul edilebilir veya sınırda iyi bir uyuma sahip olduğunu göstermektedir, özellikle CFI, NFI ve IFI değerleri güçlü bir uyumu işaret etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation Scale)

Format: Likert tipi olduğu varsayılmaktadır (kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir), 10

önermeden oluşmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri, uzaktan eğitim katılımcıları ve çevrimiçi öğrenme ortamlarında yer alan bireyler.

Yaş Grubu: Yetkinler (Yükseköğretim düzeyi).

Popülasyon Detayları: Uzaktan eğitim programlarına kayıtlı öğrenciler üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Etkileşim, Uzaktan Eğitim, Psikometri, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Faktör Analizi, Güvenilirlik.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin geliştirilme ve geçerlik/güvenirlik çalışmaları yayınlandı yılı **2010**'dur. Ölçeğin kullanımı ve izinleri konusunda, araştırmacıların sorumlu yazar Salih Bardakçı ile iletişime geçmeleri gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Bardakçı, S. (2010). Çevrimiçi Öğrenme Ortamında Algılanan Sosyalleşme Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**, 43, 17-39.

Sorumlu Yazar İletişim: salih.bardakci@gop.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [cevrimici-ogrenme-ortaminda-algilanan-sosyallesme-olcegi-toad.pdf](#)

Çevrimiçi Öğrenme Ortamında Algılanan Sosyalleşme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek, kaynakta belirtildiği üzere 10 önermeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin tam metni kaynak içerikte sağlanmamıştır. Kullanıcıların ölçek maddelerine erişim için ilgili bilimsel makaleye veya sorumlu yazara başvurulara gerekmektedir.